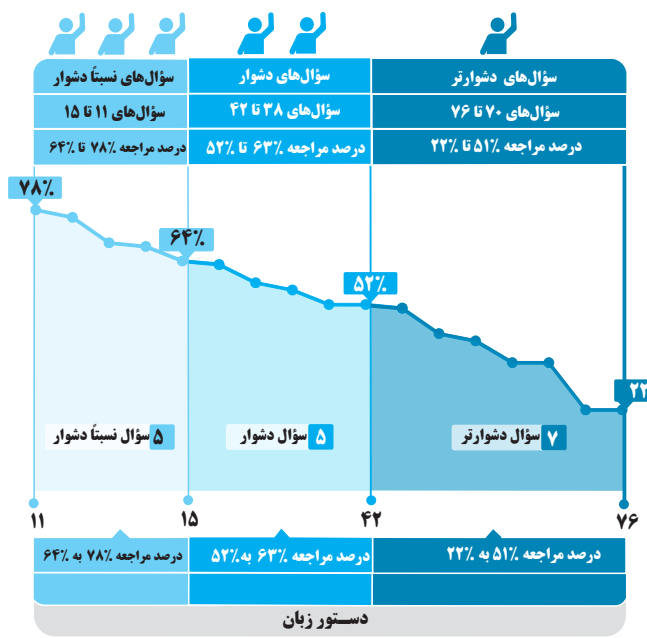
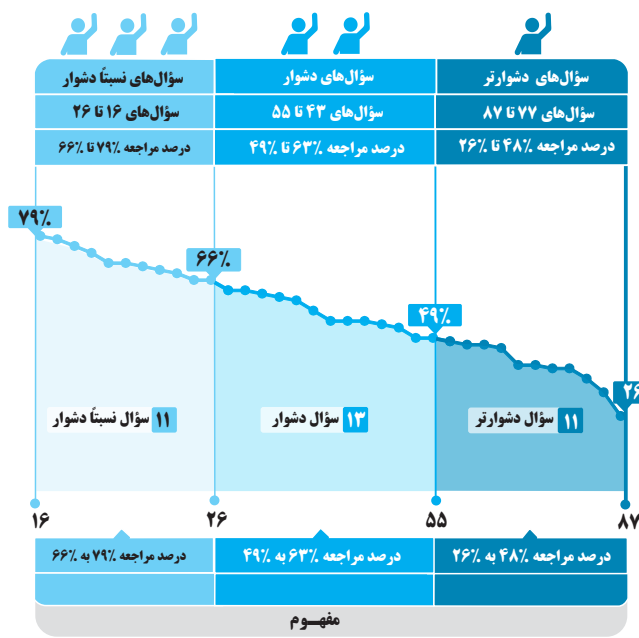
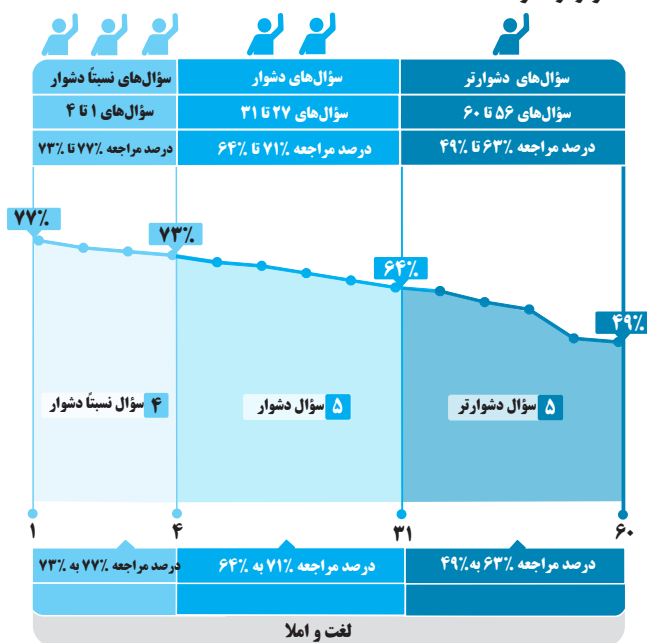
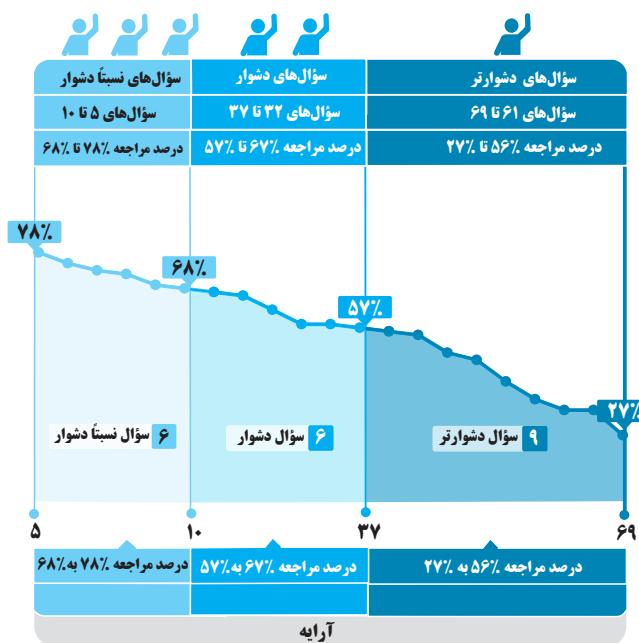

ادبیات تعلیمی

برای هر مبحث کتاب، جدول و نمودار سطح بندی سؤال‌ها مانند نمودار پایین تهیه شده، در این جدول تعداد و شماره سؤال‌های هر سطح، (نسبتاً دشوار، دشوار، دشوارتر)، درصد‌های مراجعه ابتدایی و انتهایی هر سطح مشخص و نمودار براساس درصد مراجعه به سؤال و شماره سؤال‌ها تنظیم شده است. بدیهی است که این نمودار باید شیب منطقی داشته و هر چه رو به پایان می‌رویم درصد مراجعه، کمتر و سؤال‌ها دشوارتر شود.

معرفی نشانه‌ها

در مقابل هر سؤال سه نشانه‌ی زیر را مشاهده می‌کنید:

۱ درصد مراجعه‌کنندگان

۲ درصد دانش‌آموزانی که

به هر سؤال

پاسخ صحیح داده‌اند.

تاریخ برگزاری آزمون

سؤال‌های نسبتاً دشوار

مبحث: لغت و املا^۱

۱- کدام بیت نادرستی املائی دارد؟

- (۱) شد عرصه‌ی زمین چو بساط ارم جوان
- (۲) سلطان‌نشان عرصه‌ی اقلیم سلطنت
- (۳) سیمرغ وهم را نبود قوت عروج
- (۴) حکمش روان چو باد در اطراف بر و بهر

- از پرتو سعادت شاه جهان‌ستان
- بالانشین مسند ایوان لامکان
- آن‌جا که باز همت او سازد آشیان
- مهرش نهان چو روح در اعضای انس و جان

۲- کدام بیت نادرستی املائی دارد؟

- (۱) جواب تلخ چه داری بگوی و باک مدار
- (۲) و گر به خنده درآیی چه جای مرهم ریش
- (۳) یکی لطیفه ز من بشنوای که در آفاق
- (۴) گرت بدایع سعدی نباشد اندر بار

- که شهد محض بود چون تو بر دهان آری
- که ممکن است که در جسم مرده جان آری
- سفر کنی و لطایف ز بحر و کان آری
- به پیش اهل و غرابت چه ارمغان آری؟

۳- چند تا از واژه‌های زیر نادرست معنا شده است؟

- «برازندگی: حیات / پیرایه: زیور / تعلل: بهانه آوردن، درنگ کردن / تیزیاب: شتابنده / خیره: سرگشته / غلغله‌زن: شور و غوغاکنان / فرج: گشایش / قفا: پشت گردن / گلبن: بوته‌ی گل / معرکه: میدان جنگ / مفتاح: کلید / نادره: بی‌مانند / نمط: شوق»
- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۴- کدام واژه بیت زیر را کامل می‌کند؟

- «تکیه‌گه تو حق شد نه عصا / انداز عصا و آن را ...کن»
- (۱) نمط (۲) شکن (۳) بله (۴) قوت

مبحث: آرایه

۵- کدام بیت حس آمیزی دارد؟

- (۱) بسوی بهار آمد بنال ای بلبل شیرین‌نفس
- (۲) گیرند مردم دوستان نامهربان و مهربان
- (۳) محمول پیش‌آهنگ را از من بگوای ساربان
- (۴) پند خردمندان چه سود اکنون که بندم سخت شد

- ور پای‌بندی همچو من، فریاد می‌خوان از قفس
- هر روز خاطر با یکی ما خود یکی داریم و بس
- تو خواب می‌کن بر شتر تا بانگ می‌دارد جرس
- گر جستم این بار از قفس بیدار باشم زین سپس

۶- کدام بیت «حس آمیزی» دارد؟

- (۱) بدید آن‌چه موسی بجست و ندید
- (۲) شنیدم رفتی و باری گرفتی
- (۳) گفتیم شعر نازک و شیرین آبدار
- (۴) جهان خرم و آب چون انگبین

- شنید آن‌چه موسی چنان کم شنید
- اگر گوشم شنید چشمم مبیناد
- چون شد ردیف شعر تر ما دهان دوست
- همی مشک بویید روی زمین

۷- کدام بیت «حس آمیزی» دارد؟

- (۱) بوی دهن تو از چمن می‌شنوم
- (۲) ز رنگ آمیزی دوران مشو غافل ز من بشنو
- (۳) گر دهد باد صبا مژده‌ی وصلت خواجو
- (۴) می‌خورم زهر غمت را به حلاوت دل‌شاد

- رنگ تو ز لاله و سمن می‌شنوم
- می‌رنگین به جام انداز و عارض ارغوانی کن
- مشنو کان همه چون درنگری باد هواست
- ماتمی را که بود سود ندیده است کسی

^۱ در این کتاب، سؤالات هر فصل به صورت مبحثی تنظیم شده است. بنابراین شما می‌توانید سؤالات این کتاب را به دو شیوه تمرین کنید:

(۱) فصل‌محور: در هر مرحله تمام سؤالات یک درس را پاسخ دهید.

(۲) مبحثی: در هر مرحله سؤالات یک مبحث (لغت و املا، آرایه و تاریخ ادبیات، دستور زبان، مفهوم) را پاسخ دهید.

- ۸- با توجه به ابیات، آرایه‌های «تشبیه، جناس، حس آمیزی، کنایه» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟
- (الف) از صدای سخن عشق ندیدم خوش‌تر
(ب) من که قول ناصحان را خواندمی قول رباب
(ج) بده ساقی می باقی که در جنت نخواهی یافت
(د) من آن آینه را روزی به دست آرم سکندروار
- (۱) الف، ب، ج، د (۲) د، ج، الف، ب (۳) د، الف، ب، ج (۴) ج، د، الف، ب

- ۹- کدام آرایه در بیت زیر نیست؟
- «من به تو ای زود سیر تشنه دیرینهام / دشنه مکش هم‌چو صبح تشنه مکش چون سراب»
- (۱) کنایه (۲) شخصیت‌بخشی (۳) حس آمیزی (۴) جناس

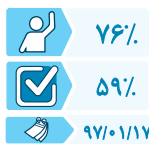

- ۱۰- کدام بیت «حس آمیزی» دارد؟
- (۱) پیش رویت دگران صورت بر دیوارند
(۲) آن که گویند به عمری شب قدری باشد
(۳) عجب از چشم تو دارم که شبانش تا روز
(۴) سعدی اندازه ندارد که چه شیرین سخنی
- نه چنین صورت و معنی که تو داری دارند
مگر آن است که با دوست به پایان آرند
خواب می‌گیرد و شهری ز غمت بیدارند
باغ طبعت همه مرغان شکرگفتارند

مبحث: دستور زبان

- ۱۱- عبارت زیر چند فعل مضارع اخباری دارد؟
- «اگر کارگران به جدول درآمد مدیران شرکت نگاه کنند، عددهای کلانی می‌بینند و آن‌ها را با درآمد خود مقایسه می‌کنند. خبرهایی به گوش من رسیده است که همین الان هم بعضی‌ها دارند کارهایی می‌کنند که آینده شرکت را به خطر می‌اندازد.»
- (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴) پنج

- ۱۲- ابیات زیر را در کدام نوع ادبی می‌توان گنجاند؟
- «ای خواجه اگر قامت اقبال تو امروز / مانند الف هیچ خم و پیچ ندارد
بسیار تفاخر مکن امروز که فردا / معلوم تو گردد که الف هیچ ندارد»
- (۱) ادبیات پایداری (۲) ادبیات تعلیمی (۳) ادبیات انقلاب اسلامی (۴) ادبیات حماسی

- ۱۳- نقش دستوری «خود» و نقش دستوری «ضمیر پیوسته» در بیت زیر به ترتیب کدام است؟
- «چو خود را به چشم حقارت بدید / صدف در کنارش به جان پرورید»
- (۱) متمم، مفعول (۲) متمم، مضاف‌الیه (۳) مفعول، مضاف‌الیه (۴) مفعول، مفعول

- ۱۴- نقش دستوری کدام کلمه مشخص شده در بیت، «مفعول» است؟
- (۱) آن جاست برگ عیش که هر سو فشانده‌اند
(۲) در ملک عشق هر که شفا یابد از مرض
(۳) گه گه فتد ز طاق دل دوستان ولی
(۴) صدره گشود دیده و بشناخت چشم عقل
- پروانه‌های سوخته پرها و بال‌ها
رسوای خلق گردد و گویند سال‌ها
خورشید را زیان نرسد از زوال‌ها
با آن که آشنا شده بود از مثال‌ها

- ۱۵- کدام عبارت درباره دو «آن» مشخص شده در ابیات زیر صحیح است؟
- «گل از شوق تو خندان در بهار است / از آنش رنگ‌های بی‌شمار است
هر آن وصفی که گویم بیش از آنی / یقین دارم که بی‌شک جان جانی»
- (۱) هر دو ضمیر است. (۲) هر دو صفت است. (۳) اولی ضمیر و دومی صفت است. (۴) اولی صفت و دومی ضمیر است.

مبحث: مفهوم

۱۶- مفهوم بیت «چون بگشایم ز سر مو، شکن / ماه ببیند رخ خود را به من» چیست؟

	۷۹٪
	۷۲٪
	۹۸/۰۱/۰۷

- ماه به رخسار زیبایی من حسد می‌برد.
- من با شفافیت خود، جلوه‌دهنده زیبایی‌ها هستم.
- زیبایی جعد و پیچ زلف من ماه را به حیرت می‌اندازد.
- ماه، به چین و شکن زلف من زیبایی می‌دهد.

۱۷- کدام بیت با مصراع دوم بیت زیر قرابت معنایی دارد؟

«به نام کردگار هفت افلاک / که پیدا کرد آدم از کفی خاک»

	۷۸٪
	۶۸٪
	۹۵/۰۸/۲۱

- ملکت آل بنی‌آدم ندارد قیمتی
 - ای همه هستی ز تو پیدا شده
 - با پاسبان کویش در خاک می‌رویم
 - صورت ار با تو نباشد گو مباش
- خاک ره باید شمردن دولت پرویز را
خاک ضعیف از تو توانا شده
هر چند فرق فرقد جای نشست ماست
خاک بر سر جسم را چون جان تو راست

۱۸- کدام عبارت با مصراع «هر آن وصفی که گویم بیش از آنی» قرابت معنایی دارد؟ (عبارات همگی از دعای عرفه انتخاب شده است).

	۷۶٪
	۶۵٪
	۹۶/۰۹/۱۷

- أَتَمَمْتُ عَلَيَّ سَوَابِغَ الْأَنْعَامِ: نعمت‌های کاملت را بر من تمام کردی.
- الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَيْسَ لِقَضَائِهِ دَافِعٌ: خدای را سپاس که برای حکمش برگرداننده‌ای نیست.
- يَا مَنْ لَا يَعْلَمُ كَيْفَ هُوَ إِلَّا هُوَ: ای آن که جز او نمی‌داند او چگونه است.
- اللَّهُمَّ اجْعَلْنِي أَحْسَنَ كَاتِبِي أَرَاكَ: خدایا چنانم کن که از تو بت رسم گویا که تو را می‌بینم.

۱۹- کدام بیت با دیگر ابیات قرابت معنایی ندارد؟

	۷۴٪
	۵۰٪
	۹۵/۰۷/۲۳

- وصفش چه کنی که هرچه گویی
 - هر آن وصفی که گویم بیش از آنی
 - نخواهم در این وصف از این بیش گفت
 - ز هر وصفی که کردم بیش از آنی
- گویند مگو که بیش از آن است
یقین دانم که بی‌شک جانِ جانی
که شنت (زشتی) بود سیرت خویش گفت
که وصف خویش کردن هم تو دانی

۲۰- همه ابیات به‌جز بیت گزینه ... بیانگر مفهومی مشترک هستند.

	۷۱٪
	۱۹٪
	۹۷/۰۷/۱۷

- منم چو شبنم گل آبروی گلزارش
 - منم که قیمت یاقوت داغ می‌دانم
 - لامکان سیرتر از عشق بود همت من
 - صائب منم امروز که در نه صدف چرخ
- نمی‌شود نکند حسن دیده‌بانی من
سرشک را گهر شب‌چراغ می‌دانم
چرخ کبکی است که در چنگل شهباز من است
پیدا نتوان کرد کسی هم‌گهر من

۲۱- کدام بیت با عبارت «بکوش تا گندم نمای جو فروش نباشی» قرابت مفهومی ندارد؟

	۷۱٪
	۱۶٪
	۹۷/۰۷/۱۸

- هنر ز فقر کند در لباس عیب ظهور
 - مباف جامه روی و ربا که جز ابلیس
 - ز طاعتی که کنی بهر خلق از آن اندیش
 - تخم رسوایی دهد بر، دانه تسبیح زرق
- که نان گندم درویش طعم جو دارد
کس این دو رشته پوسیده بود و تار نکرد
که آن رفیق تو را دزد راه خواهد بود
آری آری دانه جنس خویش را بار آورد

۲۲- کدام بیت با دیگر گزینه‌ها قرابت ندارد؟

	۷۰٪
	۶۱٪
	۹۷/۰۷/۱۹

- گر نمی‌خواهی در آتش سوختن
 - گر از سوختن رست خواهی همی شو
 - هرکه از آموختن ندارد ننگ
 - سر از قلاده آموختن مپیچ و بدان
- بایدت اندرز ما آموختن
به آموختن سر بنه بر ستانه (آستانه)
دُر برآرد ز آب و لعل از سنگ
که دیگران هم از آموختن شدند استاد

۲۳- «دیوار» در کدام بیت نماد جدایی است؟

- (۱) واله گفتار تو پیر و جوان
- (۲) سیر کوی زاهدان کردم، چه‌ها دیدم، می‌رس
- (۳) هیچ کس ته‌مت‌نشان داغ بی‌نفعی مباد
- (۴) کند منعم ز دیوار و در او مدعی سهل است

مست از دیدار تو دیوار و در
هیچ سر بی کوبش سنگی و دیواری نبود
چتر شاهی گر نباشی سایه‌ی دیوار باش
میان ما و یاد او نخواهد بود دیواری

۲۴- کدام گزینه با مفهوم «گندمنمای جو فروش مباش» قرابت مفهومی ندارد؟

- (۱) رو رو جانا همی غلط پنداری
 - (۲) تو آن گندمنمای جو فروشی
 - (۳) همه گندمنمای جودارند
 - (۴) به بازار گندم‌فروشان گرای
- گندم نتوان درود چون جو کاری
که در گندم جو پوسیده پوشی
همه گل‌صورتند و پرخارند
که این جو فروش است و گندمنمای

۲۵- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) مشو ناامید ار شود کار سخت
 - (۲) چو در موی سیاه آمد سپیدی
 - (۳) به هر سختی‌ای تا بود جان به جای
 - (۴) چو یعقوبم ار دیده گردد سفید
- دل خود قوی کن به نیروی بخت
پدید آمد نشان ناامیدی
نباید بریدن امید از خدای
نبرم ز دیدار یوسف امید

۲۶- کدام گزینه با بیت زیر قرابت مفهومی ندارد؟

- «هر آن وصفی که گویم، بیش از آنی / یقین دانم که بی‌شک جان جانی»
- (۱) زبان ناطقه در وصف شوق نالان است
 - (۲) سعدی ثنای تو نتواند به شرح گفت
 - (۳) وصل تو به وهم درنمی‌آید
 - (۴) ما نتوانیم حق حمد تو گفتن
- چه جای کلک بریده‌زبان بیهوده‌گوست
خاموشی از ثنای تو حدّ ثنای توست
وصف تو به وهم درنمی‌آید
با همه کربویان عالم بالا

سؤال‌های دشوار

مبحث: لغت و املا

۲۷- بین واژه‌های زیر، چند واژه نادرست معنا شده است؟

- «کف: پنجه / ورطه: روش / معرکه: جای نبرد / پیرایه: زیور / فروغ: پرتو / گلبن: شبرنگ / هنگامه: غوغا / افلاک: چرخ»
- (۱) یک
 - (۲) دو
 - (۳) سه
 - (۴) چهار

۲۸- بیت زیر را کدام واژه پر می‌کند؟

- «آن چه در مدت هجر تو کشیدم هیهات / در یکی نامه ... است که تحریر کنم»
- (۱) سرشت
 - (۲) لجوج
 - (۳) عنود
 - (۴) مُحال

۲۹- چند تا از واژه‌های زیر درست معنا شده‌است؟

- «زهی: ادات تحسین / شکن: گردی صورت / پیرایه: زیور / بن: بیخ / غلغلزن: شور و غوغا کنان / زهره در: حریص»
- (۱) یک
 - (۲) دو
 - (۳) سه
 - (۴) چهار

۳۰- چند تا از واژه‌های زیر نادرست معنا شده است؟

- «کام: دهان / معرکه: میدان جنگ / تعلل: درنگ کردن / قفا: روبه‌رو / فروغ: پرتو / نمط: روش / ورطه: مهلکه / یله: رها / زهی: آفرین / هنگامه: غوغا / مفتاح: کلیدها»
- (۱) یک
 - (۲) دو
 - (۳) سه
 - (۴) چهار

۳۱- کدام بیت نادرستی املائی یا رسم‌النخطی دارد؟

- ۱) خاریم و طریناک‌تر از باد بهاریم
- ۲) از نعره مستانه ما چرخ پر آواست
- ۳) از شوق تو بی‌تاب‌تر از باد صباییم
- ۴) آن کیست که مدهوش غزل‌های رهی نیست؟

- خاکیم و دلاویزتر از بوی عبیریم
جوشنده چو بهریم و خروشنده چو شیریم
بی روی تو خاموش‌تر از مرغ اسیریم
جز حاسد مسکین که بر او خرده نگیریم

مبحث: آرایه و تاریخ ادبیات

۳۲- در کدام گزینه اثری به اشتباه به کسی نسبت داده شده است؟

- ۱) سیاست‌نامه: خواجه نظام‌الملک توسی / تفسیر سوره‌ی یوسف: احمد بن محمد بن زید طوسی
- ۲) اتاق‌آبی: سهراب سپهری / الهی‌نامه: سعدالدین وراوینی
- ۳) اسرارالتوحید: محمد بن منور / ارزیابی شتاب‌زده: جلال آل‌احمد
- ۴) سفرنامه: ناصر خسرو / قابوس‌نامه: عنصرالمعالی

۳۳- نام خالق چند تا از آثار زیر نادرست بیان شده است؟

- «پیرمرد چشم ما بود: جلال آل‌احمد / اتاق‌آبی: سهراب سپهری / الهی‌نامه: عطار نیشابوری / قابوس‌نامه: ابن‌حسام خوشفی / سفرنامه: ناصر خسرو»
- یک (۱) دو (۲) سه (۳) چهار (۴)

۳۴- کدام بیت «حسن آمیزی» دارد؟

- ۱) اختران را شب وصل است و نثار است و نثار
- ۲) زهره در خویش ننگ‌جذ ز نواهای لطیف
- ۳) مشتری اسب دوانید سوی پیر زحل
- ۴) شمس تبریز در آن صبح که تو درتایی

- چون سوی چرخ عروسی است ز ماه ده‌چار
همچو بلبل که شود مست ز گل فصل بهار
که جوانی تو ز سر گیر و بر او مژده بیار
روز روشن شود از روی چو ماهت شب تار

۳۵- کدام بیت «حسن آمیزی» دارد؟

- ۱) با من به سلام خشک ای دوست زبان تر کن
- ۲) بر سوزن مژگانم صد رشته گهر دارم
- ۳) معلوم من از عالم جانی است، چه فرمایی
- ۴) خاک در سلطان را افسر کن و بر سر نه

- تا از مژه هر ساعت لعل ترت افشانم
در دامن تو ریزم یا در برت افشانم
بر خنجر تو پاشم یا بر سرت افشانم
تا سر به کله‌داری بر افسترت افشانم

۳۶- کنایه موجود در کدام گزینه با کنایه موجود در مصرع دوم بیت زیر مفهومی یکسان دارد؟

«در بر من، ره چو به پایان برد / از خجلی سر به گریبان برد»

- ۱) تو سرِ ناز برآری ز گریبان هر روز
- ۲) تا ندانند سر من تردامنی
- ۳) همی‌کرد فریاد دامن به چنگ
- ۴) عود است زیر دامن یا گل در آستینت

- ما ز جورَت سر فکرت به گریبان تا چند
خون دل سر در گریبان می‌خورم
مرا مانده سر در گریبان ننگ
یا مشک در گریبان بنمای تا چه داری

۳۷- واژه‌ی «سرو» در همه‌ی گزینه‌ها به‌جز گزینه‌ی ... در معنای مجازی به کار رفته است.

- ۱) ای سهی سرو خرامان سایه‌ای بر من فکن
- ۲) سرو چمان من چرا میل چمن نمی‌کند؟
- ۳) راستی گرچه به بالای تو می‌ماند سرو
- ۴) عاقبت دست بدان سرو بلندش برسد

- تا فدای سایه‌ی سرو خرامانت شوم
همدم گل نمی‌شود یاد سمن نمی‌کند؟
نسبت قد تو با سرو روان نتوان کرد
هرکه را در طلبت همت او قاصر نیست

مبحث: دستور زبان

۳۸- کدام فعل مشخص‌شده مضارع اخباری است؟

- ۱) جانم ار مالک غم‌های محبت گردد / من گدا گردم و نامش به دلالت برود
- ۲) فروغ ماه می‌دیدم ز بام قصر او روشن / که رو از شرم آن خورشید در دیوار می‌آورد
- ۳) شکر خدا که باز در این اوج بارگاه / طاووس عرش می‌شوند صیت شهپریم
- ۴) شاها اگر به عرش رسانم سر بر فضل / مملوک این جنابم و مسکین این درم

- گردد
می‌آورد
می‌شوند
رسانم

۳۹- «ماند» در کدام بیت مضارع اخباری نیست؟

- ۱) بدان ماند که خونش می‌دواند
- ۲) دانی که عرق بر رخ خوبش به چه ماند؟
- ۳) دل رفت و دیده خون شد و جانم ضعیف ماند
- ۴) مه چه باشد که به روی تو برابر کنم؟

- ۱) بدینسان کز پیات اشکم روان است
- ۲) چون ژاله که بر برگ گل یاسمن افتد
- ۳) وان هم برای آن که کنم جان فدای دوست
- ۴) یا ز رخسار تو گویم که به جایی ماند

۴۰- نقش دستوری «ش» در انتهای کدام بیت، با نقش دستوری «ش» در بیت زیر یکسان است؟

«چو خود را به چشم حقارت بدید / صدف در کنارش به جان پرورید»

- ۱) می لعل ار چه لطیف است در آن جام عقیق
- ۲) گر در آیینه در آن صورت زیبا نگرد
- ۳) بس که در چنگ فراق تو چو نی می‌نالم
- ۴) خواجه از چشمه‌ی نوش تو چو راند سخنی

- ۱) آن ندارد ز لطافت که در آن جامه تنش
- ۲) بو که معلوم شود صورت احوال منش
- ۳) هیچ کس نیست که یک بار بگوید مزنش
- ۴) می‌چکد هر نفسی آب حیات از سخنش

۴۱- کدام نوع فعل به اشتباه به بیت نسبت داده شده است؟

- ۱) بر سر آنم که گر ز دست برآید / دست به کاری زخم که غصه سرآید
- ۲) گل به همه رنگ و برازندگی / می‌کند از پرتو من زندگی
- ۳) دوش مرغی به صبح می‌نالد / عقل و صبرم ببرد و طاقت و هوش
- ۴) تا نگردی آشنا زین پرده رمزی نشنوی / گوش نامحرم نباشد جای پیغام سروش

- ۱) مضارع التزامی
- ۲) مضارع اخباری
- ۳) ماضی استمراری
- ۴) ماضی التزامی

۴۲- درباره نقش دستوری واژه یا واژه‌هایی که در بیت زیر با بن فعل ساخته شده‌اند، کدام گزینه کاملاً درست است؟

«گل از شوق تو خندان در بهار است / از آتش رنگ‌های بی‌شمار است»

- ۱) دو واژه‌اند که هر دو مسند هستند.
- ۲) فقط یک واژه است و آن هم مسند است.
- ۳) دو واژه‌اند که یکی مسند است و دیگری صفت بیانی.
- ۴) فقط یک واژه است و آن هم صفت بیانی است.

- ۱) ۵۲٪
- ۲) ۳۰٪
- ۳) ۹۶/۰۷/۲۱

مبحث: مفهوم

۴۳- کدام گزینه با بیت زیر قرابت مفهومی ندارد؟

«تویی رزاق هر پیدا و پنهان / تویی خلاق هر دانا و نادان»

- ۱) دادار غیب‌دان و خداوند آسمان
- ۲) به منعم نداده است روزی‌رسان
- ۳) ز من هست روزی و جان از من است
- ۴) حاجت موری به علم غیب بداند

- ۱) خلاق بنده‌پرور و رزاق رهنما
- ۲) مگر بهر آسایش مفلسان
- ۳) همه آشکار و نهان از من است
- ۴) در بن چاهی به زیر صخره صمّا (سخت و محکم)

۴۴- کدام بیت با عبارات زیر نزدیکی معنایی بیشتری دارد؟

«بدان کوش که به هر محالی، از حال و نهاد خویش بنگردی، که بزرگان به هر حق و باطلی از جای نشوند و هر شادی که بازگشت آن به غم است، آن را شادی مشمر و به وقت نومیدی امیدوارتر باش و نومیدی را در امید، بسته دان و امید را در نومیدی.»

- ۱) ار دور روزگار نه بر وفق رای توست
- ۲) هرگز قدری غم ز دلم دور نبوده است
- ۳) ز تو گر تفقذ و گر ستم بود آن عنایت و این کرم
- ۴) ما که از خویش گذشتیم چه هجران چه وصال

- ۱) انده مخور که بی‌خبر این نیز بگذرد
- ۲) شادی است که او را سر و برگ سفری هست
- ۳) همه از تو خوش بود ای صنم چه جفا کنی چه وفا کنی
- ۴) مردن و زیستن مردم بی‌باک یکی است

۴۵- مفهوم عبارت «به هر نیک و بد، زود شادان و زود اندوهگین مشو.» در کدام گزینه آمده است؟

- ۱) به شادی دار دل را تا توانی
- ۲) چه بندی دل اندر سرای سپنج
- ۳) گر خندیدم ز خنده‌ام دل نگشاد
- ۴) ننالم از غم هجرت چو وصل حاصل اوست

- ۱) که بفرزاید ز شادی زندگانی
- ۲) چه نازی به گنج و چه نالی ز رنج
- ۳) گر نالیدم ز ناله کارم نگشود
- ۴) که زیر رنج بود گنج های پنهانی

هرکه می‌گرداند از من روی، ممنونش منم
وقت ملکی خوش که در صحرا و هامونش منم
دجله و نیل و فرات و رود جیحونش منم
آسمان سر بسته مکتوبی است مضمونش منم

۴۶- همه ابیات به جز بیت گزینۀ ... بیانگر مفهومی یکسان هستند.

- (۱) از دم تیغ است پشت تیغ بی‌آزارتر
- (۲) می‌شود پرشور هر وادی که مجنونش منم
- (۳) چارباغ عالم از طبع روانم تازه است
- (۴) هر که کرد ادراک من دریافت راز چرخ را

که به پهلو نتوانی به سر خار برفت
کند در کار درویشی دعایی
سعدی امیدوار به لطف و عطای توست
هم جور تو بهتر که ز روی تو صبوری

۴۷- کدام بیت با عبارت زیر ارتباط معنایی دارد؟

«الهی، اگر طاعت بسی ندارم، اندر دو جهان جز تو کسی ندارم.»

- (۱) تو نه مرد گل بستان امیدی سعدی
- (۲) چه باشد گر ز رحمت پارسایی
- (۳) هر کس امیدوار به اعمال خویشتن
- (۴) سعدی به جفا دست امید از تو ندارد

گفت بر هر خوان که بنشستم خدا رزاق بود
خدای است رزاق و روزی‌رسان
بی‌مگس هرگز نماند عنکبوت
قانع شدن به رزق مقدر نکوتر است

۴۸- همه گزینه‌ها به جز گزینه‌ی ... با یک‌دیگر قرابت مفهومی دارند.

- (۱) بر در شاهم گدایی نکته‌ای در کار کرد
- (۲) گرم نیست روزی ز خوان کسان
- (۳) رزق را روزی‌رسان پر می‌دهد
- (۴) گرچه نکوست رزق فراخ از قضا ولیک

- (۱) ز بدگهر همه نیک تو بد شود لیکن / به قول نیک تو فعل بدش نکو نشود
- (۲) به فعل و قول زبان یک‌نهاد باش و مباش / به دل خلاف زبان چون پیشیز زراندود (پشیز: پول فلزی کم‌ارزش)
- (۳) قول چون خرما و همچون خار فعل / این نه دین است این نفاق است ای کرام
- (۴) لباس ظاهر و باطن به هم موافق کن / نه همچو دریا خونخوار و پاکدامن باش

۴۹- مفهوم ابیات همه گزینه‌ها یکسان است؛ به جز:

۵۰- در کدام بیت مثلی به معنای «ظلم و ستم را بر شخص خاصی روا داشتن» آمده است؟

- (۱) به هر جا برفاکنده‌اند این کمند
- (۲) اگر تاج بخششی سر افرازم
- (۳) ز جرمم در این مملکت جاه نیست
- (۴) هر زمانی در به روی ما میند

۵۱- بیت کدام گزینه با بیت زیر ارتباط معنایی دارد؟

«فروغ رویت اندازی سوی خاک / عجایب نقش‌ها سازی سوی خاک»

- (۱) زان گه که بر آن صورت خوبم نظر افتاد
- (۲) گر خاک تویی خاک تو را خاک شدم
- (۳) خدا را جان من بر خاک مشتاقان گذاری کن
- (۴) بنگرد چشمی که شد صاحب‌نظر

۵۲- مفهوم کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) باد بیرون کن ز سر تا جمع گردی بهر آنک
- (۲) عاقل از سر بنهد این مستی و باد
- (۳) ز مغروری کلاه از سر شود دور
- (۴) هان مشو مغرور ز آن گفت نکو

۵۳- معنای «راست» در کدام بیت، با معنای این واژه در بیت زیر برابر است؟

«راست به مانند یکی زلزله / داده تنش بر تن ساحل یله»

- (۱) وصف رخ چو ماهش در پرده راست ناید
- (۲) شیخ شیوخ عالم است آن که تو راست نومرید
- (۳) آمد ندای بی‌چون نی از درون نه بیرون
- (۴) به دست راست بگیر از هوا تو این نامه

مطرب بزن نوایی ساقی بده شرابی
آن که گرفت دست تو خاصیک (نام شخصی مکار) زمان بود
نی چپ نی راست نی پس نی از برابر آمد
نه کودکی که ندانی یمین خود ز شمال

۵۴- کدام بیت با عبارت «... ولیکن به ایشان مولع نباش، تا همچنان که هنر ایشان بینی، عیب نیز بتوانی دید.» تناسب معنایی دارد؟

۴۹٪

۱۹٪

۹۵/۰۸/۲۱

(۱) چون غرض آمد هنر پوشیده شد
(۲) عیب یاران و دوستان هنر است
(۳) به منت دگران خو مکن که در دو جهان
(۴) عالم شهر گو مرا وعظ مگو که نشنوم

(۱) چون غرض آمد هنر پوشیده شد
(۲) عیب یاران و دوستان هنر است
(۳) به منت دگران خو مکن که در دو جهان
(۴) عالم شهر گو مرا وعظ مگو که نشنوم

۵۵- مفهوم عبارت «به زبان، دیگر مگو و به دل دیگر مدار.» در کدام گزینه نیامده است؟

۴۹٪

۱۸٪

۹۶/۰۸/۰۵

یکی بود با آشکارم نهان
هر چه گوید زبان بود بی‌کار
ای من غلام آن که دلش با زبان یکی است
نام زبان از چه بری سوی دل

(۱) همی پهلوان بودم اندر جهان
(۲) دل اگر با زبان نباشد یار
(۳) خلقی زبان به دعوی عشقش گشاده‌اند
(۴) دل چو درست است زبان را بهل

سؤال‌های دشوارتر

مبحث: لغت و املا

۵۶- کدام بیت نادرستی املائی یا رسم‌الخطی دارد؟

۶۳٪

۴۷٪

۹۷/۰۸/۲۰

زین دو اگر کم کنی ملک شود ناتوان
رقص نزدیک ز بز، تیشه‌زنی از شبان
بنده به شمشیر شاه باد بریده زبان
اهل بصر گوشت گاو دانند از زعفران

(۱) از کف و شمشیر توست معتدل ارکان ملک
(۲) گرچه بدون تو چرخ تاج و نگین داد لیک
(۳) گر به جهان زین نمت کس سخنی گفته است
(۴) شاه جهان نظم غیر داند از سحر من

۵۷- کدام بیت نادرستی املائی دارد؟

۶۰٪

۳۴٪

۹۷/۰۸/۱۸

چرا سپهر ز قوس‌قزح کمان دارد؟
که سنگ تفرقه دورش ز آشیان دارد
ز چرخ و کاه‌کشان دلو و ریسمان دارد
کسی که آرزوی روضه‌ی جنان دارد

(۱) اگر نه تیر جفا بر کمینه می‌افکند
(۲) به کنج بی‌کسی و غربتم من آن مرغی
(۳) نهال جاه تو را آب تا دهد کیوان
(۴) کلید حبّ تو بر گشاد کارش بس

۵۸- بیت زیر را کدام واژه پر می‌کند؟

۵۸٪

۳۳٪

۹۷/۰۸/۰۴

«نتوان جست خلافتش به سلاح و به سپاه / زان که نندیشد شیر ... از یشک (دندان) گراز»

(۱) شکن (۲) زهی (۳) کام (۴) یله

۵۹- معنی واژه «تهاد» در کدام بیت متفاوت است؟

۵۰٪

۳۰٪

۹۵/۰۸/۰۷

برآر از نهاد بداندیش گرد
نتوان نهاد در ره آزادگی قدم
کو به کار خویش سرگردان‌تر از پرگار نیست
اگر طوقم از عقد پروین کنی

(۱) به اسبان تازی و مردان مرد
(۲) خواجه چو سرو تا کنی پیشه راستی
(۳) کیست آن کو با تو پا بیرون نهاد از دایره
(۴) نخواهم به پیش تو گردن نهاد

۶۰- کدام بیت نادرستی املائی دارد؟

۴۹٪

۲۰٪

۹۶/۰۹/۱۷

تسبیح و طیلسان به می و میگسار بخش
گو جام زر به حافظ شب‌زنده‌دار بخش
وین زهد خشک را به می خوشگوار بخش
زین بهر قطره‌ای به من خاکسار بخش

(۱) طامات و شطح در ره آهنگ چنگ نه
(۲) ساقی چو شاه نوش کند باده صبح
(۳) صوفی گلی بچین و مرقع به خار بخش
(۴) ای آن که ره به مشرب مقصود برده‌ای

مبحث: آرایه

۶۱- در کدام بیت هر دو آرایه «مجاز و تشبیه» به کار رفته است؟

۱) گر دهم شرحش بسوزد نامه‌ام	۲) همچو ابر از چشم گوهر بار خویش
۳) بر که یا رب نرگس مستم فتاد؟	۴) گر هزاران دام باشد هر قدم
- زان که آتش باز باید خامه‌ام
گوهرافشان شد ز هجر یار خویش
کز نگاه او دل از دستم فتاد
چون تو با مایی نباشد هیچ غم

۶۲- هر چهار آرایه «تشبیه، تلمیح، مجاز، شخصیت‌بخشی» را در بیت گزینه ... می‌توان یافت.

۱) از سر شاهی گذشت آن نامدار	۲) اشک خونینش به خاک ار می‌چکید
۳) جانم ملول گشت ز فرعون و ظلم او	۴) به غربت اندر اگر سیم و زر فراوان است
- عشق دادش بندگی محمودوار
لاله‌ها می‌رست و گل‌ها می‌دمید
آن نور روی موسی عمرانم آرزوست
هنوز هم وطن خویش و بیت احزان به

۶۳- بین آثار زیر، چند اثر به نظم است؟

- «الهی‌نامه عطار - قابوس‌نامه - سفرنامه‌ی ناصر خسرو - اتاق آبی - اسرارالتوحید»
۱) چهار	۲) سه
۳) دو	۴) یک

۶۴- در همه ابیات به‌جز بیت ... کلمه‌ای وجود دارد که در معنای مجازی به کار رفته است.

۱) دل به آسانی ز مژگان بتان نتوان گرفت	۲) می‌کند حافظ دعایی بشنو آمینی بگو
۳) چه خفته‌اند در این کاروان‌سرا مردم	۴) راست می‌خواهی تو مرا شیفته می‌گردانی
- طعمه از سرپنجه‌ی شیران کشیدن مشکل است
روزی ما باد لعل شکر افشان شما
که این محل عبور است نه مکان حضور
گرد عالم به چنین روزنه من می‌گردم

۶۵- در کدام بیت آرایه «مجاز» دیده نمی‌شود؟

۱) دو دوست قدر شناسند عهد صحبت را	۲) از لعل لب‌ت بده زکاتی
۳) یکی درخت گل اندر میان خانه‌ی ماست	۴) اگر بر آن سری ای ماهرو که روز مرا
- که مدتی ببریدند و بازپیوستند
ای ماه بگو که از کجایی
که سروهای چمن پیش قامتش پستند
کنی سیاه به زلفت قسم، نخواهد شد

۶۶- کدام بیت «مجاز» ندارد؟

۱) هر لحظه چشم ترک تو چون کافران مست	۲) به زندان قفس مرغ چون شاد می‌گردد
۳) خنک آن دم که بگویی که بیا عاشق مسکین	۴) از تو به که نالم که دگر داور نیست
- خنجر به قصد خون مسلمان برآورد
مگر روزی که از این بند غم آزاد می‌گردد
که تو آشفته‌ی مایی سر اغیار نداری
وز دست تو هیچ دست بالاتر نیست

۶۷- کدام بیت «مجاز» ندارد؟

۱) گو شمع میارید در این جمع که امشب	۲) سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی
۳) دل نبیند آن که باشد جسم و جان را او حجاب	۴) هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای؟
- در مجلس ما ماه رخ دوست تمام است
چه خیال‌ها گذر کرد و گذر نکرد خوابی
سر ندارد آن که بنهد پا در این ره سرسری
من در میان جمع و دلم جای دیگر است

۶۸- کدام بیت «مجاز» ندارد؟

۱) گر به خون تشنه‌ای اینک من و سر باکی نیست	۲) برشکست از من و از رنج دلم باک نداشت
۳) ای رقیب این همه سودا مکن و جنگ مجوی	۴) لب سعدی و دهانت ز کجا تا به کجا
- که به فتراک تو به زان که بود بر بدنم
من نه آنم که توانم که از او برشکنم
برکنم دیده که من دیده از او برنکنم
این قدر بس که رود نام لب‌ت بر دهنم